

บทที่ 3

การชำระเงินค่าสินค้าระหว่างประเทศ

เค้าโครงเรื่อง

โครงสร้างการชำระเงินค่าสินค้าระหว่างประเทศจำแนกเป็น ตามสกุลเงิน ตามวิธีการชำระเงิน ตามประเภทการชำระเงิน

สาระสำคัญ

โครงสร้างการชำระเงินค่าสินค้าระหว่างประเทศ

1. แยกตามสกุลเงินและประเภทธุรกิจ
 - 1.1 สินค้าออก
 - 1.2 สินค้าเข้า
2. แยกตามวิธีการชำระเงินและประเทศคู่ค้า
 - 2.1 ผู้ส่งออก
 - 2.2 ผู้นำเข้า
3. แยกตามประเภทการชำระเงินและประเทศคู่ค้า
 - 3.1 ผู้ส่งสินค้าออก
 - 3.2 ผู้นำเข้าสินค้า
4. ความเป็นมาสภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป
 - 4.1 ผลกระทบเศรษฐกิจโลก
 - 4.1.1 ผลกระทบการเงินระหว่างประเทศ
 - 4.1.2 ผลกระทบการค้าระหว่างประเทศ
 - 4.1.3 ผลกระทบสภาพยุโรป
 - 4.2 ผลกระทบเศรษฐกิจไทย
 - 4.2.1. ผลกระทบการค้าไทยกับกลุ่มเงินยูโร
 - 4.2.2. ผลกระทบการลงทุนไทย
 - 4.2.3. ผลกระทบการท่องเที่ยวไทย

จุดประสงค์ของการเรียนรู้

เพื่อให้ นักศึกษาทราบโครงสร้างการชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจำแนกเป็น
สกุลเงิน วิธีการชำระเงิน และประเภทการชำระเงิน

ความนำ

เมื่อผู้ส่งออกและผู้นำเข้าได้ดำเนินธุรกรรมการค้าเสร็จสิ้นแล้ว ขั้นตอนที่สำคัญต่อไปคือการชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ ในทางปฏิบัติสามารถชำระเป็นเลตเตอร์ออฟเครดิต เอกสารการค้า เช่น Document Against Payment (D/P) และ Document Against Acceptance (D/A) และการได้รับสินค้าตามระยะเวลาตกลงกัน การชำระค่าสินค้าจำแนกเป็นการชำระค่าสินค้าแยกตามสกุลเงิน การชำระค่าสินค้าแยกตามวิธีการชำระเงินและการชำระค่าสินค้าแยกตามประเภทเอกสารการชำระเงิน

ปัจจุบันสกุลเงินยูโร (Euro) มีบทบาทในตลาดการเงินโลกเพิ่มขึ้นอีกสกุลหนึ่งและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น การรวมตัวกันของสหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป (Economic and Monetary Union: EMU) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจสหภาพยุโรปและเศรษฐกิจประเทศไทย เมื่อพิจารณาผลกระทบทางบวก ประเทศไทยได้รับผลดีจากการขยายตัวของการค้าระหว่างประเทศ การลงทุนโดยตรงจากกลุ่มยูโรโซนและการท่องเที่ยว ในทางตรงกันข้ามผลกระทบเศรษฐกิจไทยด้านลบคือ ความเสียเปรียบด้านการค้าระหว่างประเทศ ถ้าหากมีคู่แข่งขันในกลุ่มยูโรโซน นักท่องเที่ยวประเทศไทยสนใจไปท่องเที่ยวยุโรปเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความสะดวกสามารถใช้เงินสกุลยูโรได้ทั่วโลกรวมทั้งกลุ่มยูโรโซน 15 ประเทศ

โครงสร้างการชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ

ตามสถิติกรมศุลกากรการค้าระหว่างประเทศของไทยปี 2544 และ 2545 มีมูลค่ารวม 127.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ และ 136.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ตามลำดับ เนื่องจากสถิติข้อมูลปี 2545 ยังไม่ครบถ้วน ดังนั้นจึงขอเสนอรายละเอียดโดยสังเขปของข้อมูลสถิติปี 2544

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยปี 2544 จำแนกเป็นการส่งออก 65.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ และการนำเข้า 61.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ โครงสร้างการชำระค่าสินค้าจำแนกเป็น (ก) แยกตามสกุลเงิน (ข) แยกตามวิธีการชำระเงิน และ(ค) แยกตามประเภทการชำระเงิน

การชำระค่าสินค้านำเข้าระหว่างประเทศแยกตามสกุลเงินและประเภทธุรกิจ

สินค้าออก ปี 2544 การรับชำระเงินค่าสินค้าออกเป็นสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. มีสัดส่วนลดลงจากปีก่อนเล็กน้อย คือเหลือเพียงร้อยละ 85.7 รองลงมาเป็นสกุลเงินเยน บาท ยูโร มีสัดส่วนร้อยละ 5.6, 4.0 และ 2.0 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังได้รับชำระเงินค่าสินค้าออกเป็นเงินสกุลอื่นๆ เช่น ดอลลาร์สิงคโปร์และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 2.7

เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทธุรกิจสินค้าส่งออกที่ได้รับชำระเงินค่าสินค้าออกเป็นสกุลดอลลาร์ สรอ. เกือบทั้งหมด คือ สินค้าเกษตร รองลงมาเป็นสินค้าประมง อุตสาหกรรมเป็นต้น ผู้ส่งออกนิยมชำระเงินเป็นสกุลดอลลาร์ สรอ. ประมาณร้อยละ 85

ตารางที่ 3.1

การชำระค่าสินค้านำออกแยกตามสกุลเงินและประเภทธุรกิจ (ร้อยละ)

ประเภทธุรกิจ	ปี 2544					
	ดอลลาร์ สรอ.	เยน	บาท	ยูโร	อื่นๆ	รวม
สินค้าออก						
เกษตร	97.4	0.3	0.5	0.4	1.4	100.0
ประมง	87.1	10.5	0.7	0.0	1.7	100.0
อุตสาหกรรม	84.6	5.9	4.5	2.2	2.8	100.0
อื่นๆ	91.0	4.0	1.3	0.7	3.0	100.0
รวม	85.7 (87.0)	5.6 (5.7)	4.0 (3.9)	2.0 (0.6)	2.7 (2.8)	100.0 (100.0)
สินค้านำเข้า						
อุปโภคบริโภค	72.5	8.3	6.3	4.5	8.4	100.0
วัตถุดิบ	88.8	6.1	1.3	1.2	2.6	100.0
ทุน	70.4	14.8	3.8	5.0	6.0	100.0
อื่นๆ	83.8	5.6	4.4	2.9	3.3	100.0
รวม	77.9 (79.0)	10.2 (12.2)	3.5 (2.5)	3.5 (0.9)	4.9 (5.4)	100.0 (100.0)

ที่มา: สายฐานข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นของปี 2543

สินค้าเข้า ผู้นำเข้าส่วนใหญ่นิยมชำระค่าสินค้าเข้าเป็นสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นร้อยละ 77.9 ของมูลค่าการชำระเงินค่าสินค้าเข้ารวม รองลงมาคือ สกุลเงินเยน บาท สกุลยูโร คิดเป็นร้อยละ 10.2, 3.5 และ 3.5 ตามลำดับ ขณะที่การชำระค่าสินค้าเข้าเป็นสกุลดอลลาร์สิงคโปร์ร่วมกับสกุลเงินอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 4.9

หากพิจารณาตามประเภทสินค้า พบว่าสินค้านำเข้าประเภทวัตถุดิบชำระเงินเป็นสกุลดอลลาร์ สรอ. สูงถึงร้อยละ 88.8 รองลงมาคือ อุปกรณ์บริโภค สินค้าทุนมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 72.5 และ 70.4 ของมูลค่าการนำเข้ารวม นอกจากนี้ยังได้ชำระค่าสินค้าเป็นเงินสกุลเยน บาทและยูโร คิดเป็นร้อยละ 10.2, และ 3.5 ตามลำดับ

ผู้ส่งออกปี 2544 เมื่อได้รับชำระค่าสินค้าออกเป็นเงินตราต่างประเทศนั้นได้นำเงินตราต่างประเทศนั้นไปขายคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.7 ผากเข้าบัญชีเงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศร้อยละ 32.3 และนำไปชำระเงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศแก่ธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 1.0 ในขณะที่ผู้นำเข้าเมื่อต้องชำระค่าสินค้าเข้านิยมซื้อเงินตราต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ 73.9 ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศร้อยละ 25.8 และกู้เงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์เพียงร้อยละ 0.3 เป็นต้น

ตารางที่ 3.2

การรับชำระค่าสินค้าออกและการชำระค่าสินค้าเข้า

หน่วย: ร้อยละ

การรับชำระค่าสินค้าออกที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ¹ (ผู้ส่งออก)	2543	2544
ขายเงินตราต่างประเทศ	63.7	66.7
ชำระเงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	1.0	1.0
ฝากเข้าบัญชีเงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	35.3	32.3
รวม	100.0	100.0
การชำระค่าสินค้าเข้าที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ² (ผู้นำเข้า)		
ซื้อเงินตราต่างประเทศ	70.4	73.9
กู้เงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	0.3	0.3
ถอนบัญชีเงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	29.3	25.8
รวม	100.0	100.0

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

- หมายเหตุ: 1. รวบรวมจากแบบ ส.ศ 30 ซึ่งเป็นรายงานการฝากและถอนเงินจากบัญชีผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศ
2. รวบรวมจากแบบ ส.ศ 2 ซึ่งเป็นรายงานการนำเข้าของเข้าที่มีมูลค่าตั้งแต่ 20,000 ดอลลาร์ สรอ. ขึ้นไป

กิจกรรมที่ 1

ให้นักศึกษาสัมภาษณ์หรือพูดคุยกับผู้ส่งออกและผู้นำเข้าเกี่ยวกับการชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศแยกตามสกุลเงินที่ใช้เงินสกุลใด คลอจจนศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้เงินสกุลนั้นๆ

การชำระค่าสินค้านำเข้าระหว่างประเทศแยกตามวิธีการชำระเงิน

ผู้ส่งออก นิยมใช้วิธีการชำระเงินโดยการใช้เช็ค ครีฟ เงินสด หรือโอนเงินรวมกันร้อยละ 62.2 ของมูลค่าการชำระค่าสินค้าออกรวม ใช้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (L/C) ร้อยละ 20.8 ใช้วิธีหักกลบลบหนี้ร้อยละ 9.1 ใช้ตัวแลกเงินร้อยละ 7.1 และชำระล่วงหน้าเพียงร้อยละ 0.8

ผู้ส่งออกสินค้าที่ส่งไปจำหน่ายยังประเทศสำคัญๆ ส่วนใหญ่นิยมรับชำระเงินด้วยวิธีการใช้เช็ค ครีฟ เงินสดและการโอนเงินเป็นสัดส่วนสูงกว่าวิธีอื่นๆ รองลงมาเป็น L/C ยกเว้นสินค้าประมงชำระเงินโดยการใช้ L/C สูงถึงร้อยละ 55.9 รองลงมาเป็นสินค้าเกษตรร้อยละ 40.0 นอกนั้นเป็นตัวแลกเงินและวิธีอื่นๆ ขณะที่สินค้าอุตสาหกรรมชำระเงินโดยการใช้เช็ค ครีฟและการโอนเงินรวมกันเป็นสัดส่วนสูงสุดถึงร้อยละ 65.2 ขณะที่ใช้ L/C และวิธีการหักกลบลบหนี้ร้อยละ 18.3 และ 10.3 ตามลำดับ

เลตเตอร์ออฟเครดิต (Commercial Letter of Credit) หรือหนังสือเครดิตซึ่งหมายถึงหนังสือรับรองการชำระเงินที่ออกโดยธนาคารผู้ส่งสินค้าเข้า (ตามคำขอของผู้ซื้อ) ซึ่งธนาคารของผู้ซื้อสัญญาว่าจะจ่ายเงินให้แก่ผู้ขาย (ผู้รับประโยชน์) โดยให้ผู้ขายออกตัวแลกเงินประเภทชำระเงินทันทีเมื่อเห็นตัวหรือประเภทตัวแลกเงินที่มีกำหนดระยะเวลาการชำระเงินทั้งนี้สุดแต่ข้อตกลงส่งจ่ายเอาจากธนาคารผู้ออกเลตเตอร์ออฟเครดิต โดยประกันว่าตัวแลกเงินดังกล่าวจะต้องได้รับการชำระเงินอย่างแน่นอน เมื่อผู้ขายได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิตทุกประการ

ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการค้าระหว่างประเทศมีทั้งการส่งสินค้าเข้าและส่งออก และนั่นการขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตจึงมีการขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต เพื่อการส่งสินค้าเข้าและส่งสินค้าออกเช่นกัน กล่าวคือเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า คือ เครดิตที่ผู้ซื้อภายในประเทศขอให้ธนาคารของเขาเปิดไปยังผู้ขายต่างประเทศ เพื่อส่งสินค้าเข้ามาในประเทศ ส่วนเลตเตอร์ออฟเครดิต เพื่อการส่งสินค้าออก คือ เครดิตที่ผู้ซื้อต่างประเทศให้ธนาคารของเขาเปิดเข้ามาให้กับผู้ขายในประเทศเรา

ตารางที่ 3.3

การชำระค่าสินค้าแยกตามวิธีการชำระเงินและประเภทธุรกิจ (ร้อยละ)

ประเภท	ปี 2544							
	L/C	ตัวแลกเปลี่ยน		หักกลับ ลบหนี้	ชำระ		อื่นๆ*	รวม
		D/P	D/A		ล่วงหน้า	ภายหลัง		
สินค้าออก								
เกษตร	40.0	24.1	2.9	0.0	1.1	-	31.9	100.0
ประมง	55.9	11.0	3.5	0.3	0.3	-	29.0	100.0
อุตสาหกรรม	18.3	3.2	2.2	10.3	0.8	-	65.2	100.0
อื่นๆ	8.4	2.1	0.3	2.5	0.4	-	86.3	100.0
รวม	20.8	4.9	2.2	9.1	0.8	-	62.2	100.0
	(23.7)	(6.0)	(2.5)	(9.7)	(0.8)	-	(57.3)	(100.0)
สินค้าเข้า								
อุปโภคบริโภค	14.5	3.1	6.3	5.7	1.2	29.1	40.1	100.0
วัตถุดิบ	37.4	5.2	4.5	0.8	0.7	20.0	31.4	100.0
ทุน	10.1	0.6	2.2	7.8	0.6	25.7	53.0	100.0
อื่นๆ	3.0	0.2	0.04	0.8	0.1	9.7	85.8	100.0
รวม	16.7	2.0	2.9	4.5	0.6	21.7	51.6	100.0
	(20.0)	(2.5)	(3.5)	(5.0)	(0.6)	(22.6)	(45.8)	(100.0)

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นของปี 2543

* ได้แก่ เช็ค ครีฟ เงินสด และการโอนเงิน

ผู้นำเข้า การชำระเงินค่าสินค้านำเข้าส่วนใหญ่นิยมใช้เช็ค ครีฟ เงินสดและการโอนเงิน มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากปีก่อน (ปี 2543) คิดเป็นร้อยละ 51.6 ของการชำระเงินรวม รองลงมาเป็นการชำระภายหลังร้อยละ 21.7 ขณะที่ L/C มีสัดส่วนลดลงจากปีก่อนเหลือเพียงร้อยละ 16.7 และใช้วิธีหักกลบค่านำเข้าร้อยละ 4.5 สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าทุนและสินค้าอื่นๆ ส่วนใหญ่ชำระเงินสูงสุด รองลงมาเป็นการชำระหนี้ภายหลังเป็น L/C และการหักกลบค่านำเข้า ขณะที่ผู้นำเข้าวัตถุดิบชำระเงินโดยการนำ L/C เป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 37.4

การค้าขายในตลาดโลก นอกจากการแข่งขันทางด้านคุณภาพของสินค้าและราคาแล้ว ยังต้องแข่งขันกันด้วยเงื่อนไขการชำระเงิน ปัจจุบันวิธีการชำระค่าสินค้าในตลาดโลกเปลี่ยนแปลงไปมาก จากเดิมใช้ Letter of Credit (L/C) เป็นหลัก มีแนวโน้มที่จะชำระเงิน โดยไม่อาศัยเช็คเดอริออฟเครดิต แต่ใช้วิธีส่งเอกสารไปเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อผ่านธนาคารพาณิชย์ในประเทศผู้ซื้อเรียกว่า Document Against Payment (D/P) ซึ่งธนาคารในต่างประเทศจะให้เอกสารรับรองแก่ผู้ซื้อเมื่อผู้ซื้อลงนามรับรองในตั๋วสัญญาใช้เงินว่าจะจ่ายเงินเมื่อถึงกำหนด เงื่อนไขการชำระเงินแบบ D/P และ D/A นี้ ผู้ส่งออกต้องรับภาระความเสี่ยงสูง เพราะธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศจะไม่รับผิดชอบชำระหนี้แทนผู้ซื้อ ถ้าหากผู้ซื้อปฏิเสธที่จะชำระเงินค่าสินค้า ดังนั้นผู้ส่งออกสามารถใช้บริการประกันการส่งออกได้ จากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน) เพื่อคุ้มครองการส่งออกภายใต้เงื่อนไขการชำระเงิน D/P และ D/A

กิจกรรมที่ 2

ให้สอบถามผู้นำเข้าและผู้ส่งออกนิยมใช้วิธีการชำระเงินโดยวิธีใด ตลอดจนข้อดีและข้อเสียของการใช้วิธีการชำระเงินนั้นๆ

การชำระค่าสินค้านำเข้าระหว่างประเทศแยกตามประเภทการชำระเงินและประเทศคู่ค้า

ผู้ส่งสินค้าออก ผู้ส่งสินค้าออกของไทยไปยังประเทศสำคัญๆ ส่วนใหญ่นิยมรับชำระเงินเป็นประเภทการจ่ายเมื่อเห็น (at sight) คิดเป็นสัดส่วนสูงสุด ยกเว้น อาเซียนและยุโรปตะวันออกที่ใช้สินเชื่อ 30 – 90 วัน เป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 54.4 และ 55.8 ตามลำดับ ประเทศส่วนใหญ่มีการชำระเงินเป็นสินเชื่อ 30 – 90 วัน คิดเป็นสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 30 ยกเว้นประเทศในกลุ่มตะวันออกกลางที่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 27.7

ตารางที่ 3.4

สัดส่วนการชำระเงินค้ำสินค้าออกและค้ำสินค้าเข้า แยกตามประเภทการชำระเงินและประเทศคู่ค้า (%)

ประเทศคู่ค้า	ปี 2544				
	จ่ายเมื่อเห็น	สินเชื่อ			รวม
		30 – 90 วัน	91 – 180 วัน	เกิน 180 วัน	
ผู้ส่งสินค้าออก					
ญี่ปุ่น	64.4	33.0	2.4	0.2	100.0
สหรัฐอเมริกา	62.0	31.3	6.5	0.2	100.0
สหภาพยุโรป	52.7	41.7	5.6	0.0	100.0
อาเซียน *	37.3	54.4	8.3	0.0	100.0
เฉพาะอินโดจีน (รวมพม่า)	67.3	30.3	2.3	0.1	100.0
ตะวันออกกลาง	69.9	27.7	2.3	0.1	100.0
ยุโรปตะวันออก	41.0	55.8	3.2	0.0	100.0
ผู้นำเข้าสินค้า					
ญี่ปุ่น	49.7	29.7	19.2	1.4	100.0
สหรัฐอเมริกา	65.7	28.6	5.2	0.5	100.0
สหภาพยุโรป	55.1	32.6	11.6	0.7	100.0
อาเซียน *	63.0	26.5	10.0	0.5	100.0
เฉพาะอินโดจีน (รวมพม่า)	89.3	10.1	0.6	0.0	100.0
ตะวันออกกลาง	94.3	4.2	1.4	0.1	100.0
ยุโรปตะวันออก	87.0	6.4	6.5	0.1	100.0

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : * รวมกัมพูชา ลาว พม่าและเวียดนาม

ผู้นำเข้าสินค้า ประเทศในกลุ่มตะวันออกกลางรับชำระเงินเป็นการจ่ายเมื่อเห็นเกือบทั้งหมด ยุโรปตะวันออกรับชำระเงินเป็นการจ่ายเมื่อเห็นสูงถึงร้อยละ 87.0 และเป็นสินเชื่อ 30 – 90 วัน กับสินเชื่อประเภท 91 – 180 วัน ใกล้เคียงกันประมาณร้อยละ 6 สหรัฐอเมริกาเป็นการจ่ายเมื่อเห็นร้อยละ 65.7 และเป็นสินเชื่อ 30 – 90 วัน ร้อยละ 28.6 ญี่ปุ่นรับชำระเป็นการจ่ายเมื่อเห็น (at sight) ร้อยละ 49.7 และเป็นสินเชื่อ 30 – 90 วัน ร้อยละ 29.7 สินเชื่อประเภท 91 – 180 วัน ร้อยละ 19.2 สำหรับสหภาพยุโรปเป็นการจ่ายเมื่อเห็นร้อยละ 55.1 เป็นสินเชื่อ 30 – 90 วัน ร้อยละ 32.6 สินเชื่อประเภท 91 – 180 วัน ร้อยละ 11.6 ส่วนอาเซียนเป็นการจ่ายเมื่อเห็นสูงถึงร้อยละ 63.0 รองลงมาเป็นสินเชื่อประเภท 30 – 90 วัน ร้อยละ 26.5

Sight Letter of Credit ได้แก่ เครดิตที่ธนาคารกำหนดให้ผู้รับประโยชน์หรือผู้ขายสินค้าออกตัวแลกเงินชนิดจ่ายเมื่อเห็น (at sight) ส่งจ่ายออกจากผู้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตทันที

การเริ่มใช้เงินสกุลยูโรเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2542 นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในตลาดเงินระหว่างประเทศ ความเป็นมาของสหภาพเศรษฐกิจและการเงินยูโร (Economic and Monetary Union: EMU) และเงินสกุลยูโร (Euro) มีดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 3

ให้นักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากธนาคารเกี่ยวกับประเภทการชำระเงิน

สหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป

สหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรปเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งของแผนการรวมเศรษฐกิจและการเงินยุโรปเป็นหนึ่งเดียว มีรากฐานมาจากสนธิสัญญากรุงโรมปี 2500 โดยประเทศในยุโรป 6 ประเทศ ได้ร่วมกันก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community: EEC) ขึ้น เพื่อส่งเสริมการค้าแบบเสรีภายในกลุ่ม นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาประเทศต่างๆในภูมิภาคยุโรปได้ทยอยเข้าร่วมเป็นสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันสหภาพยุโรป (European Union: EU) มีประเทศสมาชิกรวม 15 ประเทศ ทั้งยังได้มีการกระชับความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่าง

ประเทศสมาชิกให้แน่นแฟ้นขึ้นเป็นลำดับ โดยเปิดเสรีทางการค้า การท่องเที่ยว การเคลื่อนย้ายทุน ตลอดจน การตั้งกลไกรักษาเสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างกัน (Exchange Rate Mechanism: ERM)

การคัดเลือกประเทศเพื่อเข้าร่วมระบบ EMU พิจารณาจากด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และโครงสร้างรวมถึงวงจรเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกับประเทศสมาชิกในกลุ่มนั้นคือประเทศที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมสหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป (EMU) จะต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ 5 ประการดังนี้

1. อัตราแลกเปลี่ยนจะต้องมีเสถียรภาพ โดยเคลื่อนไหวในกรอบของกลไก ERM ไม่ต่ำกว่า 2 ปี
2. การขาดดุลงบประมาณประจำปีจะต้องไม่เกินร้อยละ 3 ของ GDP
3. อัตราดอกเบี้ยระยะยาว (พันธบัตรรัฐบาล) จะสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของ 3 ประเทศสมาชิกที่มีอัตราเงินเฟ้อต่ำสุดได้ไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปี
4. ยอดคงค้างหนี้รัฐบาลต้องไม่เกินร้อยละ 60 ของ GDP
5. อัตราเงินเฟ้อจะสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของประเทศสมาชิกที่มีอัตราเงินเฟ้อต่ำสุดได้ไม่เกินร้อยละ 1.5

ตารางเวลาการจัดตั้ง EMU และการใช้เงินยูโร

2 – 3 พฤษภาคม 2541	● ประกาศรายชื่อประเทศที่เข้าร่วม EMU ประเทศได้แก่ เบลเยียม สเปน ลักเซมเบิร์ก ออสเตรีย ไอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส อิตาลี โปรตุเกส ฟินแลนด์และเยอรมนี ส่วนอีก 4 ประเทศในกลุ่ม EU ที่ไม่ได้เข้าร่วมในขณะนั้นได้แก่ สหราชอาณาจักร เดนมาร์ก สวีเดนและกรีซ● ตั้งธนาคารกลางยุโรป ระบบธนาคารกลางยุโรปและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารกลางยุโรป● ประกาศอัตราแลกเปลี่ยนแต่ละสกุลเงินเทียบกันเองภายในกลุ่ม EMU ซึ่งจะมีผลใช้บังคับในปี 2542
1 มกราคม 2542	● กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนตายตัวถาวรระหว่างเงินแต่ละสกุลเทียบกับเงินยูโร

- เริ่มใช้เงินยูโรในรูปการโอนทางบัญชี รวมถึงธุรกรรมในตลาดเงินระหว่างธนาคาร ตลาดพันธบัตร ตลาดหลักทรัพย์ บัญชีเงินฝากและการใช้เช็ค
 - หน้าที่รัฐบาลของประเทศในกลุ่ม EMU แปลงเป็นสกุลเงินยูโร
 - เริ่มใช้ธนบัตรเงินยูโรและทยอยถอนธนบัตรสกุลเงินประจำปกติออกจากระบบ
 - ยกเลิกธนบัตรสกุลเงินประจำปกติ
- 1 มกราคม 2545
- 1 กรกฎาคม 2545

นโยบายการเงินและการคลังภายหลังการรวม EMU นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 เป็นต้นไป ประเทศในกลุ่มสหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป (Economic and Monetary Union: EMU) จะต้องดำเนินมาตรการร่วมกันทางการเงินและการคลังหลายประการที่สำคัญได้แก่

- นโยบายการเงินและอัตราดอกเบี้ยในทุกประเทศสมาชิกจะเป็นนโยบายเดียวกันหมด ซึ่งกำหนดโดยธนาคารกลางยุโรปมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพของราคา (เป้าหมายอัตราเงินเฟ้อไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปี)

- ประเทศสมาชิกจะต้องรักษาวินัยทางการคลังต่อเนื่องไปและไม่ใช้นโยบายการคลังเป็นเครื่องมือกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศของตนเอง

- ประเทศสมาชิกไม่สามารถใช้การปรับเปลี่ยค่าเงินสกุลของตนเองเป็นเครื่องมือดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคได้อีกต่อไป

สหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป (EMU) และเงินสกุลยูโร (Euro) ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจสหภาพยุโรปและเศรษฐกิจประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากระบบการเงินดังกล่าวมีความสำคัญทางเศรษฐกิจการเงินในตลาดโลกเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านของสัดส่วนตลาดการค้าระหว่างประเทศหรือตลาดการเงินที่มีขนาดใหญ่และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ระบบเงินยูโรกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นในภาคการเงิน การธนาคารเพราะเป็นการแข่งขันแบบไม่มีพรมแดนโดยสิ้นเชิง

ผลกระทบเศรษฐกิจโลก

ผลกระทบเศรษฐกิจโลกจำแนกเป็นผลกระทบต่อการเงินระหว่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ

ผลกระทบต่อการเงินระหว่างประเทศ เงินยูโรเป็นการรวมเงินสกุลเดียวกัน ปัญหาการแบ่งแยกตลาดการเงินภายในสหภาพยุโรปหมดไปกระตุ้นการพัฒนาตลาดเงินและการใช้เครื่องมือทางการเงินให้มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ไร้พรมแดนจากการเปิดเสรีด้านการค้าและการเงิน เงินยูโรได้ถูกใช้เป็นอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิงของโลกที่สำคัญสกุลหนึ่ง

การรวมสกุลเงินช่วยให้เกิดการประหยัดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและกระบวนการแลกเปลี่ยนเงินตรา นอกจากนี้กฎเกณฑ์ที่กำหนดให้สมาชิกยูโรต้องปฏิบัติตามกรอบการประสานนโยบายทางเศรษฐกิจและร่วมกันสร้างเสถียรภาพเศรษฐกิจและการเงินของสหภาพยุโรป ส่งผลให้การประเมินผลตอบแทนและความเสี่ยงของสินทรัพย์ในรูปเงินยูโรลดลง การเคลื่อนย้ายเงินทุนไปถึงสินทรัพย์ในสกุลยูโรเพิ่มขึ้นและตลาดเงินยูโรจะเป็นแหล่งดึงดูดเงินทุนไหลเข้าจากทั่วโลก

ในระยะยาวหากระบบสกุลเงินยูโรมีประสิทธิภาพสูง นักลงทุนรวมถึงธนาคารกลางประเทศต่างๆทั่วโลก อาจมีการเพิ่มสัดส่วนการถือครองเงินยูโรใน Portfolio ของตนเองมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการบริหารความเสี่ยง

ผลกระทบด้านการค้าระหว่างประเทศ การใช้เงินสกุลยูโรให้ผลดี เช่น ประหยัดต้นทุนทางการเงิน ขจัดความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนสนับสนุนสมาชิกสหภาพเศรษฐกิจและการเงิน ปรับตัวให้สอดคล้องกับวงจรเศรษฐกิจซึ่งขยายตัวหรือหดตัว การเปลี่ยนแปลงของระบบการเงินและเศรษฐกิจใหม่ส่งผลกระทบการค้าโลก

การกำหนดให้เงินสกุลยูโรเป็นเงินสกุลเดียวกันภายในสหภาพยุโรป (EU) ส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจของ EU เป็นตลาดเดียว (Single Market) อย่างสมบูรณ์ สหภาพยุโรปในอนาคตปริมาณการค้าโลกสูงและเป็นตลาดสำคัญของโลก

ผลกระทบต่อสหภาพยุโรป การเข้าร่วมกลุ่มเป็นสหภาพเศรษฐกิจและการเงิน มีเป้าหมายสำคัญคือการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ลดการขาดดุลเงินงบประมาณและอัตราเงินเฟ้อในระยะสั้นอาจส่งผลกระทบโดยตรงกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก

ชะลอตัวลงซึ่งส่งผลให้อัตราการว่างงานใน EMU (European Monetary Union) เพิ่มสูงขึ้น แต่ในระยะยาวให้ผลดีเนื่องจากประเทศสมาชิกใช้กฎเกณฑ์ทางการค้ามาตรฐานเป็นหนึ่งเดียวกัน

การใช้เงินสกุลเดียวกันช่วยให้สมาชิกสหภาพเศรษฐกิจและการเงินลดต้นทุนการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate Risk) สำหรับ การค้าภายในกลุ่มสมาชิก และการค้าโลก เนื่องจากเงินยูโรมีสภาพคล่องสูงกว่า เงินของชาติสมาชิกในการชำระค่าสินค้าก็จะมีต้นทุนการบริหารความเสี่ยงที่ลดลง

การใช้สกุลยูโรช่วยลดต้นทุนจากการแลกเปลี่ยน (Transaction Cost) เพื่อชำระเงินค่าสินค้าของสหภาพยุโรป เช่นปี 2540 การส่งออกและนำเข้าของกลุ่มสหภาพยุโรป 11 ประเทศมีมูลค่า 776 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และ 694 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ตามลำดับ ซึ่งเมื่อใช้เงินสกุลยูโรแล้วจะช่วยลดต้นทุนจากการแลกเปลี่ยนเงินตราได้แก่ ต้นทุนที่ลดลงสามารถส่งเสริมให้การค้ากลุ่มสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น

ผลกระทบเศรษฐกิจไทย

ผลกระทบเศรษฐกิจไทย จำแนกเป็นด้านการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยวดังนี้

ผลกระทบการค้าไทยกับกลุ่มเงินยูโร การที่สมาชิกสหภาพยุโรป 15 ชาติ ได้นำธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ในรูปสกุล “เงินยูโร” ออกใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของกลุ่มสกุลเงินยูโรเมื่อ 1 มกราคม 2545 ให้ผลดีกับเศรษฐกิจไทย คือ

- เป็นทางเลือกให้กับผู้ส่งออก/นำเข้าไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงและการพึ่งพาเงินสกุลดอลลาร์ สหรัฐ. แต่เพียงสกุลเดียว

- การใช้เงินยูโรจะช่วยลดค่าประกอบธุรกรรมทางการค้าของผู้ผลิตและก่อให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้นในเขตยูโร จะส่งผลให้สินค้ามีราคาต่ำลงทำให้การนำเข้าสินค้าไทยจากเขตยูโรมีราคาถูกลง

- เกื้อหนุนการส่งออกสินค้าไทย การนำเงินยูโรออกมาใช้ช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นและเสถียรภาพเงินยูโรมั่นคงและสนับสนุนให้ความต้องการนำสินค้าเข้าจากต่างประเทศขยายตัว รวมทั้งการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบกับเงินสกุลยูโรวันที่ 3 มิถุนายน 2546 มีค่าเฉลี่ย 1 ยูโร เท่ากับ 49.1068 บาท เป็นต้น การใช้สกุลเงินยูโรชำระค่าสินค้านระหว่างประเทศช่วยให้ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าไทยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการแลกเปลี่ยนเงิน

ตราต่างประเทศซ้ำซ้อน ช่วยผ่อนคลายความยุ่งยากในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกับกลุ่มสหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป (EMU) ลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากเงินตราท้องถิ่นหลากหลายสกุลของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 15 ชาติได้ยุบรวมเป็นเงินตราสกุลเดียวกันหมดสินค้าส่งออกไทยหลายรายการมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเช่น อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ เครื่องโทรสาร โทรพิมพ์ โทรศัพท์อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง ไม้สัดแช่เย็น/แช่แข็ง เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้ส่งออกไทยต้องรักษาชื่อเสียงและตลาดสินค้าไทยเนื่องจากสหภาพยุโรป เข้มงวดด้านความปลอดภัยแก่ผู้บริโภคและการรักษามาตรฐานสินค้าสู่สากล

- เงินสกุลยูโรช่วยเสริมสภาพคล่องการค้า การใช้ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ในรูปสกุลเงินยูโร ทำให้การค้าขายสินค้าระหว่างประเทศสมาชิกยูโรคล่องตัว สมาชิกยูโรสามารถใช้จ่ายเงินเพื่อหาซื้อสินค้าและบริการในกลุ่มสหภาพยุโรปเหล่านี้โดยใช้เงินตราสกุลเดียวกัน นับว่าเป็นการเปิดประตูตลาดการค้าเสรีขนาดใหญ่ซึ่งประกอบด้วยประชากรมากกว่า 300 ล้านคน ซึ่งใหญ่กว่าตลาดสหรัฐอเมริกาที่มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นประมาณ 265 ล้านคน ในปี 2544 การค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป คิดเป็นร้อยละ 14.2 ของมูลค่าการค้าโลก

- การแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศสะดวก เงินยูโรสกุลเดียวสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศให้แก่ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าของไทย เงินยูโรเป็นอัตราแลกเปลี่ยนเบ็ดเสร็จ อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตรา

ผลกระทบการลงทุนไทย สหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป (EMU) เป็นตลาดการค้าและแหล่งลงทุนขนาดใหญ่ของโลก เปิดโอกาสให้กับนักลงทุนไทยเข้าไปแสวงหาช่องทางการค้าและการลงทุนได้มากขึ้น

สหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรปเป็นการร่วมมือกันใช้เงินสกุลยูโร ซึ่งส่งผลให้มีเงินทุนส่วนเกินและสภาพคล่องสูง กระตุ้นนักลงทุนจากสหภาพยุโรปเคลื่อนย้ายฐานการผลิตกระจายการลงทุนไปยังประเทศต่างๆ นอกกลุ่มรวมทั้งประเทศไทย

ความสัมพันธ์ด้านการลงทุนระหว่างไทยกับกลุ่มสหภาพยุโรป จากสถิติเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ กลุ่มสหภาพยุโรปได้ลงทุนในประเทศไทยปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 38.6 ของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมดประเทศที่ลงทุนในประเทศไทยสูง คือ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี และจากสถิติมูลค่าการลงทุนของกลุ่มประเทศยูโรที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทย (BOI) ในช่วงสิบเดือนแรกปี 2544 (มกราคม – ตุลาคม) มีมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 11,682 ล้านบาท จำแนกเป็น

ตารางที่ 3.5
เงินลงทุนจำแนกตามประเทศ

ประเทศ	จำนวนเงินลงทุน (ล้านบาท)
เยอรมนี	6,669
เนเธอร์แลนด์	2,889
อิตาลี	525
เบลเยียม	359
อื่นๆ	1,240

ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการเงินภายในกลุ่มประเทศสมาชิกยูโรมีมากขึ้น เนื่องจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศสมาชิกปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และให้ความร่วมมือดี ในระยะยาวประมาณการว่าเม็ดเงินลงทุนของประเทศยูโรจะไหลออกไปสู่ประเทศอื่น ๆ ของโลก (รวมทั้งประเทศไทย) มากขึ้น เนื่องจากเศรษฐกิจประเทศสมาชิกบางประเทศที่อ่อนแอ เช่น โปรตุเกส สเปน เป็นต้น เดิมเคยเป็นฐานการผลิตสินค้าให้กลุ่มยุโรป และมีความได้เปรียบด้านอัตราค่าจ้างอยู่ในระดับต่ำ เมื่อสกุลยูโรมีเสถียรภาพเศรษฐกิจประเทศเหล่านี้เข้มแข็งขึ้น ดังนั้นสมาชิกยูโรจำเป็นต้องแสวงหาแหล่งลงทุนนอกกลุ่มที่มีค่าจ้างแรงงานถูกกว่า นอกจากนี้การที่เงินยูโรมีเสถียรภาพกระตุ้นให้สมาชิกยูโรแสวงหาแหล่งลงทุนต่างประเทศเพิ่มขึ้น

ผลกระทบการท่องเที่ยวไทย ชาวยุโรปนับเป็นตลาดท่องเที่ยวรายใหญ่ของไทย ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวชาวยุโรปเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนมาก คิดเป็นสัดส่วนรวม 1 ใน 5 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยทั้งหมด ในช่วงปลายปีที่ผ่านมานักท่องเที่ยวชาวยุโรปให้ความสนใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มยุโรปโซนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนมาก ได้แก่ ชาวเยอรมัน อิตาลี เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เบลเยียม สเปน ฟินแลนด์และออสเตรเลีย เป็นต้น

อย่างไรก็ดีผลกระทบเศรษฐกิจไทยดังกล่าวข้างต้นเป็นผลทางบวกในทางตรงกันข้ามสภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป (EMU) ได้ส่งผลกระทบเศรษฐกิจไทยด้านลบหลายประการคือ

- นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจไปท่องเที่ยวในดินแดนยุโรปเพิ่มขึ้น เนื่องจากการใช้เงินตราสกุลเดียวกันในเขตยูโรโซน นักท่องเที่ยวไทยได้รับความสะดวกในการใช้จ่ายเงินตราสกุลยูโร เพราะสามารถใช้เงินตราสกุลเดียวในดินแดนยูโรโซนทั้งหมด รวมทั้งสามารถเปรียบเทียบราคาสินค้าที่จับจ่ายในแต่ละประเทศในเขตยูโรโซนได้อย่างชัดเจน

- การใช้เงินตราสกุลเดียวกันของประเทศต่างๆ ในกลุ่มยูโรโซนส่งผลให้ชาวยุโรปให้ความสนใจเดินทางท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศยุโรปด้วยกันเองมากขึ้นเพราะไม่ต้องเสียต้นทุนค่าใช้จ่ายในการแลกเปลี่ยนเงินตราหลายสกุลดังที่เคยเป็นมาในอดีต ประกอบกับยุโรปเป็นดินแดนที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายและมีลักษณะภูมิประเทศอันสวยงามหลายแห่ง ทำให้ยุโรปเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วทุกมุมโลกแข่งขันกับประเทศไทยมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศแลกเปลี่ยนเงินเพียงสกุลเดียวก็สามารถเดินทางท่องเที่ยวไปทั่วดินแดนยูโรโซนรวมทั้งหมด 15 ประเทศได้ทันทีโดยไม่ต้องกังวลใจในเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตรา

- ความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และแนวโน้มที่ประเทศในทวีปยุโรปและประเทศใกล้เคียงจะหันมาใช้เงินยูโรมากขึ้น ประเทศเหล่านี้จะสามารถลดต้นทุนในการประกอบธุรกรรมทางการค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าไทย ทำให้ประเทศดังกล่าวกลายเป็นคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญของไทย

- กลุ่มยูโรได้สร้างระบบที่จะเอื้อต่อการขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกันและอาจเป็นไปได้ว่าแนวโน้มของปริมาณการค้ากับประเทศนอกกลุ่มจะลดลง นอกจากนี้แนวโน้มของราคาสินค้าที่ลดลงและความโปร่งใสทางด้านราคาเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเบี่ยงเบนทางการค้าจากนอกกลุ่มมาเป็นในกลุ่มยูโรได้

- ความได้เปรียบด้านการแข่งขัน เนื่องจากการใช้เงินยูโรของประเทศสมาชิกในเขตยูโรจะสามารถประหยัดต้นทุนในการดำเนินธุรกรรมทางการค้า ด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราและต้นทุนจากการบริหารความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยน ทำให้ต้นทุนสินค้าภายในเขตยูโรถูกลง ส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกของไทยที่มีประเทศคู่แข่งอยู่ในเขตยูโร

กิจกรรมที่ 4

ให้นักศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของสหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรปในอดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น ผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก ผลกระทบต่อการลงทุนของประเทศไทยผลกระทบต่อเศรษฐกิจประเทศไทย

สรุป

เมื่อผู้ซื้อ (ผู้นำเข้า) และผู้ขาย (ผู้ส่งออก) ได้ทำการตกลงซื้อขายกันถึงขั้นการชำระเงินค่าสินค้าระหว่างประเทศ สามารถชำระเงินเป็นเช็คหรือออฟเครดิต เอกสารการค้าได้แก่ Document Against Payment (D/P) และ Document Against Acceptance (D/A) และการได้รับสินค้าตามระยะเวลาตกลงกัน การชำระค่าสินค้าสามารถชำระแยกตามสกุลเงิน แยกตามวิธีการชำระเงินและแยกตามประเภทการชำระเงิน

การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศแยกตามสกุลเงินและประเภทสินค้า สินค้าออกสามารถรับเงินค่าสินค้าออกเป็นสกุลเงิน ดอลลาร์ สรอ. บาท เยน ยูโร ดอลลาร์สิงคโปร์ ฯลฯ ส่วนใหญ่ประเทศไทยผู้ส่งออกจะรับเงินค่าสินค้าออกเป็น ดอลลาร์ สรอ. เยน บาท ยูโร ตามลำดับ ส่วนสินค้าเข้าผู้นำเข้าส่วนใหญ่นิยมชำระค่าสินค้าเข้าเป็นสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. รองลงมาเป็นสกุลเงิน เยน บาท ยูโร ตามลำดับ

การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศแยกตามวิธีการชำระเงินและประเภทธุรกิจ ผู้ส่งออกนิยมใช้วิธีการชำระเงินโดยการใช้เช็ค ครีฟ เงินสด หรือโอนเงินรวมกัน 62.2% ใช้เปิดเช็คออฟเครดิตร้อยละ 20.8 ใช้วิธีหักกลบหนี้ร้อยละ 9.1 ใช้ตัวแลกเงินร้อยละ 7.1 และชำระล่วงหน้าร้อยละ 0.8 ส่วนผู้นำเข้านิยมใช้เช็ค ครีฟ เงินสดและการโอนเงิน (51.6%) การชำระเงินภายหลัง (21.7%) L/C (16.7%) วิธีการหักกลบหนี้ (4.5%) การแข่งขันในปัจจุบันนอกจากการแข่งขันทางด้านคุณภาพ ราคาแล้ว ต้องแข่งขันกันด้วยเงื่อนไขการชำระเงิน ปัจจุบันการชำระค่าสินค้าในตลาดโลกเปลี่ยนแปลงไปมาจากเดิมใช้ Letter of Credit (L/C) เป็นหลัก มีแนวโน้มใช้วิธีส่งเอกสารไปเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อผ่านธนาคารพาณิชย์ในประเทศผู้ซื้อเรียกว่า Document Against Payment (D/P) ซึ่งธนาคารในต่างประเทศจะให้เอกสารรับรองแก่ผู้ซื้อชำระเงินค่าสินค้าที่เรียกว่า Document Against Acceptance (D/A) ซึ่งธนาคารในต่างประเทศจะให้เอกสารรับรองผู้ซื้อ เมื่อผู้ซื้อลงนามรับรองในคำสัญญาใช้เงินว่าจะจ่ายเมื่อถึงกำหนด

การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ แยกตามประเภทการชำระเงินและประเทศคู่ค้า ผู้ส่ง
ออกของไทยนิยมรับชำระเงินประเภทการจ่ายเมื่อเห็นคิดเป็นสัดส่วนสูงสุด ส่วนประเทศผู้นำเข้า
รับชำระเงินเป็นการจ่ายเมื่อเห็นเกือบทั้งหมด เช่น ประเทศในกลุ่มตะวันออกกลาง ยุโรปตะวันออก
อเมริกา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป อาเซียน เป็นต้น

แบบฝึกหัด

1. ศึกษาโครงสร้างการชำระเงินค้ำสินค้าระหว่างประเทศ
2. การชำระเงินค้ำสินค้าระหว่างประเทศจำแนกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง
3. อธิบายคำต่อไปนี้
 - 3.1 Letter of Credit
 - 3.2 Document Against Acceptance (D/A)
 - 3.3 Document Against Payment (D/P)
 - 3.4 Sight Letter of Credit
 - 3.5 Economic and Monetary Union (EMU)
4. การชำระเงินค้ำสินค้าตามประเภทการชำระเงินส่งผลกระทบต่อ
 - 4.1 เศรษฐกิจโลก
 - 4.2 การค้าระหว่างประเทศ
 - 4.3 เศรษฐกิจไทย
5. สมมุติท่านเป็นผู้ส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ ท่านจะรับการชำระเงินด้วยวิธีใด จงอธิบาย

